

Suvestinė redakcija nuo 2015-08-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2014-08-11, i. k. 2014-11003

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PARAMA VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ ĮGYVENDINIMO 2014 METAIS
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. rugpjūčio 7 d. Nr. 3D-468
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimo Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8 ir 9.2 punktais, atsižvelgdama į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p. 865), ir į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), nuostatas ir siekdama efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2014 metais taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2014 m. rugpjūčio 07 d. įsakymu Nr. 3D-468

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PARAMA VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ ĮGYVENDINIMO 2014 METAIS
TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 473/2009, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai ir Reglamentą (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL 2009 L 144, p. 3), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 (OL 2013 L 347, p. 549), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076 (su paskutiniais pakeitimais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2009)10216) (toliau – Programa), ir atsižvelgiant į Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

2. Taisyklės taikomos pareiškėjams, pateikusiems paramos paraiškas 2014 metais pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“

(toliau – Priemonė).

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **EB** – Europos Bendrija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

3.3. **ES** – Europos Sąjunga.

3.4. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

3.5. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Didžiausiasis įkainis** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 „Dėl Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Didžiausiųjų įkainių nustatymo metodika), nustatytas įkainis, pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina pinigų suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas litais be pridėtinės vertės mokesčio.

4.2. **Kaimo gyventojas** – fizinis asmuo, kurio deklaruota nuolatinė gyvenamoji vietovė yra kaimo vietovėje.

4.3. **Kaimo vietovė** – gyvenamoji vietovė iki 6 000 (šešių tūkstančių) gyventojų. Savivaldybės centras nepatenka į šią sąvoką.

4.4. **Labai maža įmonė** – įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios metinės pajamos ir (arba) įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 6 905 600 Lt (šešių milijonų devynių šimtų penkių tūkstančių šešių šimtų litų) (2 000 000 EUR (dviejų milijonų eurų)).

4.5. **Projektas** – visuma dokumentų, kuriuose nurodomi verslo plane numatyti veiksmai, pagrįsti paramos paraiškoje, jos prieduose ir tam tikrose duomenų bazėse esama informacija, ir pinigų suma numatytiems projekto tikslams pasiekti.

4.6. **Projekto bendrosios išlaidos** – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, teikiantiems paslaugas techniniais, technologiniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su fizinio ar juridinio asmens įprastine veikla ir išlaidomis; taip pat statinio projekto (įskaitant ekspertizę) rengimo išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų įsigijimo išlaidos; išlaidos, susijusios su konsultavimu dėl frančizės ne žemės ūkio srityje sukūrimo.

4.7. **Programos projekto kontrolės laikotarpis** – penkerių arba septynerių metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte ir (arba) paramos sutartyje numatytų įsipareigojimų. Septynerių metų terminas taikomas tuo atveju, kai Projektų atrankos komiteto rekomendacijoje skirti paramą nurodoma, kad projektas turi būti įtrauktas į rizikingų projektų sąrašą.

4.7¹. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

4.8. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse, kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI, VEIKLOS SRITYS, REMIAMA IR NEREMIAMA VEIKLA

5. Priemonės bendrasis tikslas, specialieji ir veiklos tikslai apibrėžti Programoje.

6. Pagal Priemonę remiamos veiklos sritys:

6.1. pirmoji veiklos sritis – ne žemės ūkio veikla:

6.1.1. ne žemės ūkio paslaugų Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimas;

6.1.2. nedidelės apimties produktų gamyba (išskyrus bioetanolio ir kitų produktų, kuriuos galima naudoti biokurui ir kurie yra išvardyti Sutarties I priede, bei maisto ir pašarų produktų, išvardytų Sutarties I priede, gamybą) bei kita ne žemės ūkio veikla;

6.2. antroji veiklos sritis – tradicinių amatų puoselėjimas. Parama gali būti teikiama tradicinio amato (-ų), nurodyto Tradicinių amatų klasifikacijos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-481 „Dėl Tradicinių amatų klasifikacijos aprašo ir Tradicinių amatų klasifikacijos patvirtinimo“ (toliau – Tradicinių amatų aprašas), ir sertifikuoto vadovaujantis Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių sertifikavimo, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo ir atestavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gegužės 21 d. nutarimu Nr. 529 „Dėl Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių sertifikavimo, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo ir atestavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sertifikavimo taisyklės), puoselėjimui. Tradiciniams amatams, nepatenkantiems į remiamų veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 1 priede, parama neskiriama.

7. Pagal Priemonę remiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 1 priede. Viena

projekte gali būti numatytos kelių veiklos rūšių ir (arba) tradicinių amatų plėtra.

8. Taisyklių 1 priede nenurodytos veiklos neremiamos.

IV. PARAMOS DYDIS

9. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

10. Didžiausia paramos suma vienam projektui:

10.1. iki 207 168 Lt (dviejų šimtų septynių tūkstančių vieno šimto šešiasdešimt aštuonių litų) (60 000 EUR (šešiasdešimt tūkstančių eurų)), kai paramos gavėjas yra kaimo gyventojas;

10.2. iki 690 560 Lt (šešių šimtų devyniasdešimt tūkstančių penkių šimtų šešiasdešimties litų) (200 000 EUR (dviejų šimtų tūkstančių eurų)), kai paramos gavėjas yra labai maža įmonė.

11. Finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų,

12. Didžiausia paramos suma 2007–2013 metų laikotarpiui vienam paramos gavėjui pagal Programos investicines priemones negali viršyti 2 416 960 Lt (dviejų milijonų keturių šimtų šešiolikos tūkstančių devynių šimtų šešiasdešimt litų) (700 000 EUR (septynių šimtų tūkstančių eurų)). Į didžiausią paramos sumą 2007–2013 metų laikotarpiui paramos gavėjui neįskaitoma parama, gaunama pagal Programos priemones „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“, „Naudojimasis konsultavimo paslaugomis“, „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“, „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitrato direktyvos Nr. 91/676/EEB reikalavimų įgyvendinimas“, Programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklą „Asbestinių stogų dangos keitimas“ ir Programos IV krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemones.

13. Parama pagal Priemonę laikoma nereikšminga (*de minimis*) valstybės pagalba, todėl turi būti skiriama vadovaujantis Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai. Pareiškėjo atitiktis šiame reglamente nustatytiems reikalavimams nustatoma vertinimo metu pagal paramos paraiškos XI skyriuje pareiškėjo pateiktus duomenis.

14. Priėmus sprendimą dėl paramos skyrimo, Agentūra per 3 darbo dienas reikiamą informaciją apie suteiktą paramą pateikia Suteiktos valstybės pagalbos registru.

15. Didžiausia bendra pareiškėjo ir jo sutuoktinio pagal Programos investicines priemones gauta paramos suma turi atitikti Taisyklių 9–14 punktų nuostatas.

16. Pareiškėjas, paramos gavėjas projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones, išskyrus Programos priemonės

„Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklą „Asbestinių stogų dangos keitimas“. Pakartotinai investicinės paramos pagal šią ar kitas Programos priemones galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą:

16.1. ne anksčiau kaip pateikus paskutinįjį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, išskyrus Taisyklių 16.2 papunktyje nurodytą atvejį;

16.2. pareiškėjas, dalyvaujantis įgyvendinant Programos priemonę „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“, pakartotinai paramos pagal Programos investicines priemones gali kreiptis, jeigu iki paramos paraiškos pagal Programos priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ pateikimo dienos įvykdė visas investicijas ir įsipareigojimus, susijusius su priemone „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“, ir pateikė išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus.

17. Jei pareiškėjas naudoja finansinių institucijų išduotais kreditais projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti, ir pareiškėjui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį finansinei institucijai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos, skiriamos pagal Taisyklės, ir valstybės pagalbos lėšų suma bei intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos Taisyklių reikalavimus atitinkančios ir su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARAMOS GAVĖJAI

18. Paramos gali kreiptis:

18.1. kaimo gyventojas, kaip tai apibrėžta Taisyklių 4.2 papunktyje, siekiantis paramos individualios ne žemės ūkio veiklos plėtrai (nesteigiant labai mažos įmonės);

18.2. privatus juridinis asmuo, atitinkantis labai mažai įmonei keliamus reikalavimus, kaip apibrėžta Taisyklių 4.4 papunktyje (toliau – labai maža įmonė);

19. Paramos paraišką pareiškėjas teikia individualiai. Pareiškėjų su partneriais pateiktos Paramos paraiškos, nepriimamos.

20. Paramos paraiška išregistruojama ir (arba) projekto finansavimas nutraukiamas, jei:

20.1. pareiškėjas (kaimo gyventojas) mirė po paramos paraiškos pateikimo, tačiau prieš sprendimo skirti paramą priėmimą;

20.2. bet kuriame paramos paraiškos administravimo, projekto įgyvendinimo ar priežiūros etape Agentūra gauna informacijos, kad pareiškėjui iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas.

21. Paramos gavėjui (kaimo gyventojui):

21.1. netekus ilgalaikio profesinio darbingumo, jis savo visas teises ir pareigas, susijusias su parama, gali perleisti kitam asmeniui tik tuo atveju, jeigu pastarasis teisių ir pareigų perėmimo metu atitinka tinkamumo gauti paramą kriterijus ir Taisyklių 12–15 punktų nuostatas.

21.2. mirus, paveldėtojas gali perimti visas teises ir pareigas, susijusias su parama, tik tuo atveju, jeigu jis teisių ir pareigų perėmimo metu atitinka tinkamumo gauti paramą kriterijus Taisyklių 12–15 punktų nuostatas.

VI. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

22. Pareiškėjui parama neteikiama:

22.1. kai pareiškėjas paramos prašo naujai įmonei steigti;

22.2. pareiškėjas neatitinka Taisyklių V ir VII skyriuose nustatytų tinkamumo gauti paramą kriterijų;

22.3. pareiškėjui iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas, ir yra patiriantis sunkumų, kaip apibrėžta Komisijos komunikate „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (2004/C 244/02) (OL 2004 C 244, p. 2);

22.4. pareiškėjas paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose sąmoningai pateikė neteisingą informaciją;

22.5. pareiškėjas be pateisinamos priežasties nevykdo ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių. Tokiu atveju jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol bus pašalinti veiklos trūkumai;

22.6. pareiškėjas, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką Agentūrai arba Ministerijai;

22.7. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

22.7.1. pareiškėjo, ketinusio gauti arba gavusio paramą iš EŽŪFKP, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, paramos sutarties sąlygų pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

22.7.2. paramos neskyrimo ar paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

22.7.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo, susijusio su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo

galutinio sprendimo priėmimo dienos.

VII. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ KRITERIJAI IR ĮSIPAREIGOJIMAI

23. Tinkamumo gauti paramą kriterijai ir įsipareigojimai:

23.1. paramos paraišką teikia subjektas, Taisyklių V skyriuje įvardytas galimu pareiškėju ir neatitinkantis Taisyklių VI skyriuje numatytų atvejų;

23.2. projektas atitinka Priemonės tikslus, apibrėžtus Programos I priede pateikto Priemonės aprašymo 3 skyriuje;

23.3. parama teikiama nepažeidžiant Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai;

23.4. projekto veikla patenka į pagal Priemonę remiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 1 priede;

23.5. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES fondų, kitų tarptautinių programų ir fondų;

23.6. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai;

23.7. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį (skolintas lėšas, paramos lėšas, privačias pareiškėjo lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas), kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos finansuojant projektą privalo būti suteiktos finansinės institucijos ir negali sudaryti daugiau kaip 90 proc. projekto vertės (su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM)). Ne mažiau kaip 10 proc. projekto vertės (su PVM) turi sudaryti privačios pareiškėjo lėšos, kurios turi būti pagrindžiamos akcininkų sprendimu didinti įstatinį kapitalą, kuris iki paraiškos teikimo turi būti užregistruotas Juridinių asmenų registre, ir (arba) pradžios balanso ir (arba) ataskaitinių arba einamųjų metų tarpinės finansinės atskaitomybės duomenimis. Skolintos lėšos pagrindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, kuriais pagrindžiama paskolos suteikimo galimybė. Iki paramos sutarties pasirašymo, jei projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, paramos gavėjas Agentūrai turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį dėl paskolos suteikimo projekto daliai finansuoti arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą jo dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Jei projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, paramos sutartis turi būti pasirašyta ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Paramos sutarties pasirašymo terminas negali būti pratęstas. Pareiškėjas, per 3 mėnesių laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą

priėmimo dienos nepasirašęs paramos sutarties, praranda teisę gauti paramą projektui įgyvendinti. Ši nuostata galioja tiems paramos gavėjams, kuriems iki šio punkto pakeitimo įsigaliojimo dienos yra priimtas sprendimas skirti paramą. Pareiškėjas, kuriam sprendimas skirti paramą priimamas po šio punkto pakeitimo įsigaliojimo dienos ir jei projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, paramos sutartį turi pasirašyti ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos. Paramos sutarties pasirašymo terminas negali būti pratęstas. Pareiškėjas, per 1 mėnesio laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos nepasirašęs paramos sutarties, praranda teisę gauti paramą projektui įgyvendinti. Jeigu paramos gavėjas prašo pratęsti projekto įgyvendinimo terminą taip, kaip tai numatyta šių taisyklių 24 punkte, pasirašyta paskolos sutartis ar susitarimas dėl paskolos suteikimo projektui ar jo daliai finansuoti arba raštu patvirtinimas, kad projektą ar atitinkamą jo dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis, turi būti pateiktas Agentūrai kartu su prašymu dėl projekto įgyvendinimo termino pratęsimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

Nr. [3D-494](#), 2015-06-11, paskelbta TAR 2015-06-12, i. k. 2015-09170

23.8. pareiškėjas tvarko ir (arba) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka. Kartu su paramos paraiška pateikiami finansinių ataskaitų rinkiniai (pelno (nuostolio), pinigų srautų ir balanso ataskaitos):

23.8.1. veiklą vykdomantis ūkio subjektas pateikia ataskaitinių ir praėjusių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų rinkinį (balansą, pelno (nuostolio), pinigų srautų finansines ataskaitas);

23.8.2. naujas ūkio subjektas pateikia ataskaitinių metų finansinių ataskaitų rinkinį (balansą, pelno (nuostolio), pinigų srautų finansines ataskaitas arba, jeigu iki paraiškos pateikimo pareiškėjas nevykdė ūkinės veiklos, įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą, sudarydami finansinių ataskaitų rinkinį, ir kartu su paramos paraiška pateikia ūkinės veiklos pradžios balansą;

23.8.3. visi pareiškėjai pateikia finansines prognozes ataskaitas;

23.9. projektas įgyvendinamas kaimo vietovėje. Parama projektams, pagal kuriuos paramos prašoma remiamoms, Taisyklių 1 priede nurodytoms apgyvendinimo paslaugoms (nakvynės ir pusryčių), kurių įgyvendinimo vieta yra žemėje, priklausančioje sodo bendrijai, neteikiama. Jei projekte numatyta organizuoti mobiliųjų paslaugų teikimą (pvz., mažmeninės prekybos paslaugų laikinosiose prekyvietėse ar mažmeninės prekybos paslaugų nuolatinėse prekyvietėse, ar statybos baigimo ir apdailos paslaugų), pareiškėjo būstinė (biuras, pagrindinė parduotuvė, sandėliai ar pan.) turi būti įregistruota ir veikti kaimo vietovėje. Jei mažmeninė prekyba, kuriai organizuoti prašoma paramos, bus vykdoma parduotuvėse ar nuolatinėse prekyvietėse, jos turi būti įregistruotos ir veikti kaimo vietovėse.

Punkto pakeitimai:

23.10. projektas nėra susijęs su produktų, patenkančių į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedą (toliau – Sutarties I priedas) gamybą. Šis apribojimas netaikomas tais atvejais, kai į Sutarties I priedą patenkantis produktas, kurio gamybai parama teikiama pagal Programos I krypties priemonės, naudojamas kaip žaliava galutiniam produktui, nepatenkančiam į Sutarties I priedą, pagaminti;

23.11. nekilnojamasis turtas, į kurį investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

23.11.1. pastatai, statiniai ir (arba) patalpos, kuriuose pagal projektą atliekami kapitalinio remonto darbai ir (arba) kuriuose numatyta įgyvendinti projektą, paramos paraiškos pateikimo dieną priklauso pareiškėjui nuosavybės teise arba yra nuomojami, arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas jais. Pastatų, statinių ir (arba) patalpų nuomos ar kito teisėto naudojimosi jais sutartis, sudaryta ne trumpesniam kaip septynerių metų laikotarpiui nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos su įsipareigojimu ją pratęsti visam projekto kontrolės laikotarpiui, Nekilnojamojo turto registre turi būti įregistruota iki paramos sutarties pasirašymo dienos;

23.11.2. naujai statomi ir (arba) rekonstruojami pastatai, statiniai ir (arba) patalpos priklauso pareiškėjui nuosavybės teise. Naujai statomi, rekonstruojami pastatai, statiniai ir (arba) patalpos negali priklausyti pareiškėjui su kitais asmenimis. Žemė po naujai statomais ir (arba) rekonstruojamais pastatais, statiniais ir (arba) patalpomis priklauso pareiškėjui nuosavybės teise arba yra nuomojama, arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas ja. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis sudaryta ne trumpesniam kaip septynerių metų laikotarpiui nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos su įsipareigojimu ją pratęsti visam projekto kontrolės laikotarpiui. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis, taip pat rekonstruojamų pastatų, statinių ir (arba) patalpų nuosavybės dokumentai Nekilnojamojo turto registre turi būti įregistruoti iki paramos sutarties pasirašymo dienos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

23.11.3. Taisyklių 23.11.1 ir (arba) 23.11.2 papunkčiuose minimas nekilnojamas turtas taip pat gali priklausyti ir pareiškėjo, jei jis yra kaimo gyventojas, kaip nurodyta Taisyklių 18.1 papunktyje, sutuoktiniui nuosavybės teise, sutuoktinių bendrosios dalinės arba sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise (išskyrus naujai statomus ir (arba) rekonstruojamus pastatus, statinius ir (arba) patalpas). Tokiu atveju pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos;

23.11.4. tokiu atveju, kai Taisyklių 23.11.1 arba 23.11.2 papunkčiuose minimas nekilnojamasis turtas (išskyrus naujai statomus ir (arba) rekonstruojamus pastatus, statinius ir (arba) patalpas) priklauso pareiškėjui ir (arba) jo sutuoktiniui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią nekilnojamąją turtą ir plėtoti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos;

23.12. pareiškėjas pateikia verslo planą, parengtą pagal šių Taisyklių 2 priede nustatytą formą;

23.13. pareiškėjas verslo plane įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ir ateityje atitiks ekonominio gyvybingumo rodiklių reikšmes, nurodytas Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-350 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo“;

23.14. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai:

23.14.1. numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ patvirtinimo“, nuostatomis, parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys (statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu, pateikiama, jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas, Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstravimo projektą arba kapitalinio remonto aprašą. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų

– laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą);

23.14.2. statinių projektams (išskyrus nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos atvejus), kurių statybos skaičiuojamoji kaina (sąmatinė vertė) yra didesnė kaip 500 000 Lt (penki šimtai tūkstančių litų) (144 810 EUR (šimtas keturiasdešimt keturi tūkstančiai aštuoni šimtai dešimt eurų)), vadovaujantis statybos techninio reglamento STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 214 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, nuostatomis, turi būti atlikta statinio techninio projekto statybos skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizė. Ekspertizės išvada turi būti parengta įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla. Ekspertizės išvada pateikiama kartu su statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techniniu projektu (su paramos paraiška, kaip nurodyta Taisyklių 23.14.1 papunktyje);

23.14.3. pareiškėjas įsipareigoja pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);

23.14.4. pareiškėjas įsipareigoja pateikti statybos užbaigimo dokumentus (ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu);

23.14.5. jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas, tačiau jiems paramos neprašoma, Taisyklių 23.14.1 ir 23.14.2 papunkčiuose nurodyti reikalavimai netaikomi;

23.15. jei projekte numatyta vykdyti licencijuojamą veiklą, tai pareiškėjas turi pateikti:

23.15.1. licencijas ir leidimus ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

23.15.2. tautinio paveldo produkto sertifikatą, išduotą vadovaujantis Sertifikavimo taisyklėmis, kartu su paramos paraiška. Tautinio paveldo produkto sertifikatas turi būti išduotas pareiškėjui arba individualiosios įmonės savininkui (jei paramos kreipiasi labai maža įmonė, turinti individualiosios įmonės statusą).

23.16. jei paramos prašoma mažmeninei prekybai vykdyti, kaip nurodyta Taisyklių 1 priedo 1.69–1.87 papunkčiuose, parama neteikiama toms investicijoms, kurios susijusios su prekyba alkoholio ir tabako gaminiais;

23.17. Pareiškėjas, besikreipiantis paramos Taisyklių 1 priedo 1.69–1.87 papunkčiuose nurodytai veiklai plėtoti, įsipareigoja, kad prekyba alkoholio ir tabako produktais jam priklausančioje parduotuvėje ir (arba) prekybos vietoje nevykdoma arba vykdoma atskirtose

patalpose, kurioms įrengti ir (arba) jas rekonstruoti ar atlikti kapitalinį remontą paramos neprašoma;

23.18. Pareiškėjas įsipareigoja:

23.18.1. užbaigti projektą ir galutinį mokėjimo prašymą pateikti ne vėliau kaip iki 2015 m. birželio 30 d.;

23.18.2. esant draudimo paslaugų prieinamumui, apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniam kaip penkerių arba, jeigu projektas įtraukiamas į rizikingų projektų sąrašą, septynerių metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas. Įvykus draudžiamajam įvykiui, pareiškėjas, paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apie tai pranešti Agentūrai. Reikalavimas apdrausti turtą gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui, jei reikalavimas apdrausti turtą nebuvo taikomas, paramos gavėjas įsipareigoja turtą atstatyti savo lėšomis;

23.18.3. ne mažiau kaip penkerius arba, jeigu projektas įtraukiamas į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo dienos nekeisti remiamos veiklos pobūdžio, projekto įgyvendinimo reikalavimų ir nuosavybės formos, neparduoti, neįkeisti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgytos nuosavybės, nenutraukti projekte numatytos vykdyti veiklos, be Agentūros sutikimo nekeisti projekto įgyvendinimo vietos. Sprendimą leisti keisti projekto įgyvendinimo vietą priima Agentūra, įvertinusi ir nustačiusi, kad pakeitus projekto įgyvendinimo vietą, nebus atliktas esminis projekto pakeitimas. Leidimą įkeisti turtą finansinėms institucijoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie paramos paraiškoje finansinės institucijos suteiktą paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Agentūros sprendimu pareiškėjui gali būti leista įkeisti paramos lėšomis įsigytą turtą tik tai finansinei institucijai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-616](#), 2015-07-30, paskelbta TAR 2015-07-31, i. k. 2015-11790

23.18.4. jog visos investicijos atitinka, atitiks ES darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19

d. įsakymu Nr. 351/61 „Dėl Elektrotechninių gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“;

23.18.5. jog investicijos atitiks gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas netaikomas, jei numatytos investicijos neturi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi);

23.18.6. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus, įskaitant susijusių įmonių ir (arba) partnerių įmonių atsiradimą, o kai paramos prašo kaimo gyventojas, kaip nurodyta Taisyklių 18.1 papunktyje, apie šeiminės padėties pasikeitimus;

23.18.7. pateikti visus būtinus dokumentus, nurodytus Taisyklių prieduose;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

23.19. Tinkamumo kriterijai ir įsipareigojimai, taikomi pareiškėjui – kaimo gyventojui:

23.19.1. pareiškėjas yra įgijęs arba siekia įgyti (šiuo metu studijuoja) išsilavinimą, profesinę kvalifikaciją arba yra išklauses (šiuo metu studijuoja) švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo ar papildomos kompetencijos įgijimo programą, susijusią su projekte numatyta (-omis) veikla (-omis), arba Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatyme nustatyta tvarka jam yra suteiktas meno kūrėjo statusas už nuopelnus projekte numatytos (-ų) vykdyti veiklos (-ų) srityje, arba užsiima konkrečia (-iomis), projekte numatyta (-omis) ne žemės ūkio veikla (-omis). Jei pareiškėjas neatitinka šių reikalavimų, jis įsipareigoja nuo paramos sutarties pasirašymo projekto įgyvendinimo laikotarpiu kelti kvalifikaciją verslumo srityje, t. y. išklausyti specializuotus kursus, susijusius su verslumo ugdymu, ir pateikti Agentūrai tai patvirtinantį pažymėjimą vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

23.19.2. projekte numatytą (-as) ne žemės ūkio veiklą (-as), kuriai (-ioms) prašo paramos, vykdo kaimo vietovėje ir projekto įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu nuolatinę gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

23.19.3. turi galiojančią (-ias) Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos (-ų), numatytos (-ų) projekte, pažymą (-as) arba verslo liudijimą (-us), išduotą (-us) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

23.19.4. pareiškėjas – kaimo gyventojas, kuris ne mažiau kaip pastaruosius vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo deklaruoja nuolatinę gyvenamąją vietą kaimo vietovėje.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

23.20. Tinkamumo kriterijai ir įsipareigojimai, taikomi pareiškėjui – labai mažai įmonei:

23.20.1. yra kompetentinga projekte numatytos veiklos srityje, t. y. tenkinamas bent vienas iš šių reikalavimų:

23.20.1.1. bent vienas įmonės darbuotojas:

23.20.1.1.1. tenkina arba įsipareigoja tenkinti Taisyklių 23.19.1 papunktyje nurodytą reikalavimą;

23.20.1.1.2. ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais iki paramos paraiškos pateikimo užsiima konkrečia, projekte numatyta ne žemės ūkio veikla;

23.20.1.2. vykdo projekte nurodytą veiklą ne mažiau kaip vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo ir gauna iš šios veiklos pajamų;

23.20.2. įregistruota ir veikia kaimo vietovėje;

23.20.3. ne mažiau kaip 50 proc. įmonės darbuotojų paraiškos pateikimo ir projekto įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu yra kaimo gyventojai;

23.20.4. užsiima ne žemės ūkio veikla arba pajamos iš įmonės vykdomos ne žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 proc. visų įmonės ūkinės ir komercinės veiklos pajamų;

23.20.5. yra ir projekto įgyvendinimo bei kontrolės laikotarpiu įsipareigoja išlikti savarankiška, t. y. nesusijusia ir nepartnerine, įmone, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme.

VIII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

24. Projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta paramos paraiškoje ir projektas turi būti įgyvendintas ne vėliau kaip iki 2015 m. liepos 31 d. Pareiškėjai, kuriems nepriimtas sprendimas dėl paramos skyrimo, ne vėliau kaip iki Projektų atrankos komiteto posėdžio pateikia Agentūrai patvirtinimą, kuriuo įsipareigoja ir sutinka įgyvendinti projektą ne vėliau kaip iki 2015 m. liepos 31 d. Agentūra, atsižvelgdama į projekto, dėl kurio sprendimas skirti paramą priimtas nuo 2014 m. sausio 1 d., vykdytojo prašymą, taip pat, jeigu projekto vykdytojas yra pasirašęs su tiekėjais visas projektui įgyvendinti reikalingų pirkimų sutartis, paskolos sutartį dėl paskolos suteikimo projekto daliai finansuoti arba raštu patvirtinęs, kad projektą ar tam tikrą jo dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis, gali pratęsti projekto įgyvendinimo terminą, tačiau ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

25. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir

numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos, padarytos laikantis pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse, ir numatytos paramos sutartyje, neviršijant numatyto paramos dydžio ir intensyvumo. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikti bent trys komerciniai pasiūlymai arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.).

26. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

26.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos sutartyje;

26.2. bendrosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu. Bendrosios išlaidos gali būti patirtos ne anksčiau kaip prieš vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 28 punkte, arba jei jos padarytos nesilaikant Administravimo taisyklėse nurodytų pirkimo procedūrų;

26.3. išlaidos, pareiškėjo patirtos įgyvendinant projektą. Projekto įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne anksčiau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąraše, pateiktame Taisyklių 28 punkte, arba jei jos padarytos nesilaikant Administravimo taisyklėse nurodytų pirkimo procedūrų;

26.4. faktiškai patirtos, įtrauktos į paramos gavėjo apskaitą ir kurios gali būti nustatytos, pagrįstos ir patvirtinamos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis.

27. Išperkamosios nuomos būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigijamos teisės aktų nustatyta tvarka privalomos registruoti naujos motorinės kelių transporto priemonės, vidaus vandens transporto priemonės ir (arba) kita įranga ir (arba) technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 28 punkte, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio šių transporto priemonių ar kitos įrangos ir (arba) technikos pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens rašytinį patvirtinimą, kad transporto priemonė ir (arba) kita įranga ir (arba) technika nebuvo eksploatuota.

28. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

28.1. projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų, statinių ir (arba) patalpų nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas. Projekte numatyti

veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų, statinių ir (arba) patalpų naują statybą, ir (arba) rekonstravimą ir (arba) kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

28.2. naujos technikos ir įrangos, baldų, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

28.2.1. kompiuterinė ir programinė įranga, pramoniniai spausdintuvai, daugiafunkciai spausdinimo prietaisai;

28.2.2. motorinės kelių transporto priemonės (išskyrus Taisyklių 29.4.1 ir 29.4.2 papunkčiuose nurodytus atvejus), atsižvelgiant į jų kategorijas, klases ir joms priskirtus kėbulų tipų kodus, nustatytus vadovaujantis Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimais, patvirtintais Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 ;

28.2.3. vidaus vandenų transporto priemonės (išskyrus Taisyklių 29.4.2 papunktyje nurodytus atvejus), atsižvelgiant į jų klasifikavimą, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksu, ir tik tais atvejais, kai projektas susijęs su paslaugų, nurodytų Taisyklių 1 priede, teikimu;

28.2.4. kita projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veikla vykdyti būtina technika ir (arba) įranga, baldai;

28.3. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (apšvietimo, privažiavimo įrengimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, daugiamečių augalų įsigijimo ir kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

28.4. interneto svetainės sukūrimas. Finansuojamų išlaidų suma be PVM negali būti didesnė kaip 4 005 Lt (keturi tūkstančiai penki litai) (1 160 EUR (vienas tūkstantis vienas šimtas šešiasdešimt eurų));

28.5. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be PVM negali būti didesnė kaip 5 proc. kitų tinkamų finansuoti išlaidų be PVM;

28.6. projekto viešinimo išlaidos, atliekamos vadovaujantis taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 .

29. Netinkamos finansuoti išlaidos:

29.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklėse nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 28 punkte;

29.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo

išlaidas;

29.3. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

29.4. išlaidos, patirtos įsigyjant šias transporto priemones:

29.4.1. motorines kelių transporto priemones, priklausančias L kategorijai ar jai prilyginamas (mopedus, motociklus, triračius, keturračius motociklus, bagius, kartingus ir pan.), taip pat priklausančias M kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams (išskyrus autokatafalkus), N kategorijai priskiriamų kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS, G kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams, O kategorijai priskiriamas transporto priemonės, kurių kodas – DD, ir specialiosios paskirties transporto priemonės, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SH, SJ, SN, SR, ST ir SZ, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių reikalavimuose;

29.4.2. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamas žvejybos laivams, mažiesiems laivams, pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

29.4.3. visų tipų orlaiviams priskiriamus aparatus (mašinas), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

29.4.4. miškų ūkio įranga ir technika (medienos ištraukimo traktoriai, savikrovės priekabos, medvežiai, miškavežiai, medkirtės ar medžių kirtimo galvutės, medžių ir (arba) krūmų pjovimo ir skiedrų ruošimo kombainai energetinėms plantacijoms, mechanizmai šakoms į rulonus presuoti, medienos smulkintuvai (kapoklės), žemės ūkio technika ir įranga, sukomplektuota be priedų, skirtų projekte numatyti (-oms) veiklai (-oms) vykdyti, kombainai, taip pat R kategorijos traktorinės priekabos ir S kategorijos prikabinamosios mašinos, išvardytos Žemės ir miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir prikabinamųjų mašinų atitikties įvertinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-685 ;

29.5. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

29.6. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytą Administravimo taisyklėse;

29.7. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus didžiausiuosius įkainius. Jeigu pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius (ši nuostata netaikoma žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių naujos statybos ir (arba) rekonstravimo finansavimo atveju, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, arba Ministerijos nustatyta pirkimų tvarka). Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus

didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

29.8. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

29.9. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

29.10. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, taip pat paramos lėšas, finansuojamas iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

29.11. išlaidos, skirtos prekybos vietoms nuolatinėse prekyvietėse ar parduotuvėms ne kaimo vietovėse įrengti (įskaitant naujų pastatų, statinių ir (arba) patalpų naują statybą, rekonstravimą, kapitalinį remontą, o parduotuvių įrengimo atveju – ir būtinos įrangos įsigijimą ir įrengimą ne kaimo vietovėse);

29.12. turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

30. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

IX. PARAMOS PARAIŠKŲ PILDYMO, TEIKIMO, REGISTRAVIMO IR VERTINIMO TVARKA

31. Paramos paraiškos forma pateikiama Taisyklių 3 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

32. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

33. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos. Prie paramos paraiškos gali būti pateiktas elektroninis paramos paraiškos variantas (įrašytas į elektroninę laikmeną).

34. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūra Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti pareiškėjo asmeniškai arba per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

35. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos egzempliorius ir reikalaujamų dokumentų originalai arba kopijos, patvirtintos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

36. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir pridedamų dokumentų lapą.

37. Paramos paraišką pateikusiam pareiškėjui ir (arba) įgaliotam asmeniui įteikiamas paramos

paraiškos registravimo patvirtinimo raštas.

38. Apribojimai, taikomi pareiškėjui, po paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje ketinančiam pakeisti paramos paraiškoje nurodytus duomenis (numatytas investicijas ir prašomą paramos sumą), ar papildomos informacijos teikimo po paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje tvarka nustatyti Administravimo taisyklėse.

39. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

40. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip tris darbo dienas. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

41. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

X. PARAMOS PARAIŠKŲ PIRMUMO VERTINIMAS

42. Paramos paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Taisyklių 3 priede pateiktos paramos paraiškos formos XIII skyriaus lentelės 37–42 punktuose nurodyti duomenys be Agentūros paklausimo po paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos negali būti koreguojami ar tikslinami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

43. Projektų atrankos pirmumo kriterijai:

43.1. pareiškėjas arba įmonę kontroliuojantis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys) nėra gavęs (-ę) ES investicinės paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai pagal BPD ir (arba) Programą;

43.2. paramos prašoma sertifikuoto tradicinio amato (-ų) plėtrai. Projektas atitinka šį kriterijų, kai visas projektas skirtas sertifikuoto tradicinio amato plėtrai;

43.3. įgyvendinus projektą sukurama daugiau darbo vietų (taikoma, jeigu pareiškėjas – labai maža įmonė). Pasibaigus projekto įgyvendinimo laikotarpiui ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, paramos paraiškoje nurodytas darbuotojų skaičius turi būti išlaikytas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

43.4. projektas įgyvendinamas mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje, nustatytoje vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 „Dėl mažiau palankių ūkininkauti vietovių“, arba probleminiame regione, patenkančiame į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarime Nr. 112 „Dėl probleminių teritorijų“

pateiktą sąrašą;

43.5. pareiškėjas arba bent vienas įmonę kontroliuojantis fizinis asmuo yra grįžęs iš emigracijos;

43.6. projekte numatyta vykdyti veiklą – šeimos verslas. Projektas atitinka šį kriterijų, jeigu:

43.6.1. kai pareiškėjas yra kaimo gyventojas – bent vienas pareiškėjo pagalbininkas yra šeimos narys (sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas, rūpintojas);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

43.6.2. kai pareiškėjas yra labai maža įmonė – ne mažiau kaip 50 proc. įmonės darbuotojų yra šeimos nariai, t. y. sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas, rūpintojas.

44. Jeigu paramos paraiškoje ir (arba) jos prieduose nėra duomenų, leidžiančių nustatyti pareiškėjo atitiktį projektų atrankos pirmumo kriterijui, laikoma, kad pareiškėjas jo neatitinka.

XI. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

45. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai.

46. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinų arba nefinansuotinų projektų.

47. Priimant sprendimą dėl paramos skyrimo turi būti užtikrinama, kad, sudarius paramos sutartis, nebūtų viršyta Priemonei nustatyta metinė planuojama ir metinė likusi projektams finansuoti skirta paramos lėšų suma.

48. Vadovaudamasi Projektų atrankos komiteto rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo arba neskystimo priima Ministerija. Apie tokį Ministerijos sprendimą Agentūra informuojama per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

49. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskystimo informuoja pareiškėjus registruotu laišku per 3 darbo dienas nuo Ministerijos sprendimo gavimo Agentūroje dienos, pridėdama sprendimo išrašą ir sprendimo apskundimo tvarką.

50. Priėmus sprendimą skirti paramą, Agentūra, vadovaudamasi Administravimo taisyklių nustatyta tvarka, rengia paramos sutartį.

51. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, tampa paramos gavėju.

XII. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS

IŠMOKĖJIMO TVARKA

52. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, rengia ir Agentūrai teikia nustatytos formos mokėjimo prašymą. Jei projekte numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau, jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, gali būti teikiami keli mokėjimo prašymai. Jei numatyta kelių atskirų pastatų ir (arba) statinių statyba, ji gali būti vykdoma keliais etapais, ir mokėjimo prašymas teikiamas baigus kiekvieną statybų etapą.

53. Spausdintinė (popieriuje teikiama) mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

54. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai nepriimami.

55. *Neteko galios nuo 2015-06-09*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

56. Mokėjimo prašymai turi būti pateikti laiku (paramos sutartyje numatytais terminais) Agentūrai šiais būdais:

56.1. spausdintine forma Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Mokėjimo prašymas ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti paramos gavėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami. Paramos gavėjas turi pateikti vieną originalų mokėjimo prašymo egzempliorių ir ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo bei išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Kiekvienas mokėjimo prašymo ir jo priedų lapas turi būti patvirtintas paramos gavėjo parašu;

56.2. elektronine forma, naudojantis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Prie mokėjimo prašymo pridedami dokumentai turi būti elektroninės formos (spausdintinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su mokėjimo prašymu).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

57. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą taikomos sankcijos, nustatytos Administravimo taisyklėse. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai, išskyrus paskutinį, priimami 20 darbo dienų nuo paramos sutartyje nurodytų projekto įgyvendinimo etapų terminų. Paskutinis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip iki 2015 m. liepos 31 d. Projektų, kurių įgyvendinimo

terminas pratęstas iki 2015 m. rugsėjo 30 d., paskutinis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 30 d. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

58. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto atitinkamo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

59. *Neteko galios nuo 2015-06-09*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

60. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

61. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka. Agentūra turi įvertinti mokėjimo prašymą ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo užregistravimo Agentūroje dienos. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui, patikrų vietoje, įtariamo pažeidimo tyrimo atlikimo bei ekspertizės atlikimo terminas.

62. Šiai Priemonei taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

63. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

64. Paramos gavėjas gali pateikti iki trijų mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą).

65. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutiniojo mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

66. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

67. Paramos gavėjas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka Agentūrai projekto įgyvendinimo ataskaitas ir su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentus teikia

spausdintine forma arba elektronine forma, naudodamasis ŽŪMIS portalo internetine prieiga. Teikiant projekto įgyvendinimo ataskaitą elektronine forma su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentai turi būti elektroninės formos (spausdintinis dokumentas turi būti nuskenuotas ir pateiktas kartu su projekto įgyvendinimo ataskaita).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

68. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

69. Paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų, pažeidžiant paramos sutarties sąlygas ir (arba) pažeidžiant įsipareigojimus, numatytus Taisyklėse, paramos paraiškoje ir paramos sutartyje, taikomos administracinės priemonės, sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse.

70. Projektinių dokumentų saugojimo reikalavimai, Agentūros ir (arba) Ministerijos priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo, susijusių su projektu, pateiktų pagal Priemonę, administravimu, vertinimu, atranka, paramos sutarčių rengimu, pasirašymu ir jose nurodytų įsipareigojimų laikymusi, mokėjimo prašymų administravimu, apskundimo tvarka ir kita Taisyklėse nenurodyta informacija pateikiama Administravimo taisyklėse ir kituose su projektu rengimu ir įgyvendinimu susijusiuose teisės aktuose.

71. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-556](#), 2014-09-09, paskelbta TAR 2014-09-10, i. k. 2014-12085

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 7 d. įsakymo Nr. 3D-468 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-472](#), 2015-06-05, paskelbta TAR 2015-06-08, i. k. 2015-08974

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 7 d. įsakymo Nr. 3D-468 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-494](#), 2015-06-11, paskelbta TAR 2015-06-12, i. k. 2015-09170

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 7 d. įsakymo Nr. 3D-468 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-616](#), 2015-07-30, paskelbta TAR 2015-07-31, i. k. 2015-11790

Dėl žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 7 d. įsakymo Nr. 3D-468 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo 2014 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo